

“Ми не отримали Землю в спадщину від батьків, ми взяли її в борг від наших дітей”

□ КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

**БФКБ314
Поліщук**

Що таке сталий розвиток?

- ▣ **Поява терміну «сталий розвиток»**
- ▣ 1987 рік - прем'єр-міністр Норвегії Гру Харлем Брундланд сформулювала поняття «sustainable development» (сталий розвиток) в звіті «Наше спільне майбутнє».
- ▣ **Сталий розвиток у формулюванні ООН** – це розвиток суспільства, що дозволяє задовольняти потреби нинішнього покоління, не наносячи при цьому шкоди можливостям майбутніх поколінь для задоволення їхніх власних потреб.

Отже

- ▣ **Сталий розвиток** - загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі.

Історія

- Світ заговорив про сталий розвиток після конференції в Ріо-де-Жанейро на якій було прийнято ряд міжнародних документів. Серед прийнятих документів були Ріо-де-Жанейрівська декларація, до якої увійшли 27 принципів сталого розвитку та «Порядок денний на XXI століття». Саме в цих документах йдеться мова про сталий розвиток та про дії, які повинні вчинити країни для його досягнення.
- Головна риса цього форуму — найвищий рівень представництва: на конференції були присутні делегації практично всіх держав — членів ООН, причому їх очолювали керівники країн. Українську делегацію очолював тодішній Голова Верховної Ради України І. С. Плющ, який виступив на конференції зі спеціальною доповіддю.

- Декларація Ріо містить 27 принципів, які визначають ставлення ООН до проблем навколишнього природного середовища та розвитку. Вже перший принцип проголошує: **"Турбота про людей займає центральне місце в зусиллях щодо забезпечення сталого розвитку. Вони мають право на здорове та плодотворне життя в гармонії з природою"**.

- Для України принципи Декларації Ріо мають виняткове значення, оскільки відомо, що нашій державі не під силу впоратися з існуючими екологічними проблемами, особливо з наслідками Чорнобильської катастрофи. Це проблема, яка зачіпає інтереси багатьох країн світу, має і розв'язуватися їхніми спільними скоординованими зусиллями. Поряд з тим, кожна з країн, що підтримали Декларацію, своєю власною мудрою природоохоронною політикою вносить свою частку в забезпечення сталого, збалансованого розвитку людства в цілому. На цій конференції від імені нашої країни зазначалося: **"будуючи нову, незалежну Україну як державу, інтегровану в європейське і світове співтовариство, "ми будуємо світ ХХІ століття — світ співпраці, взаємодопомоги та глобального екологічного партнерства вільних і рівних народів Землі — планети, яку маємо захистити як найкращий витвір Бога й Природи в безмежному й холодному Космосі"**.

Що включає в себе поняття сталого розвитку?

По-перше, це системна соціальна доктрина, яка спрямована на зміну стосунків людини і природи задля розширення можливостей економічного зростання. По-друге, економічний та соціальний розвиток має забезпечувати виживання людства, збереження і відновлення природного потенціалу.

Складові концепції сталого розвитку: Економічна складова

- Ця концепція передбачає оптимальне використання обмежених ресурсів і використання екологічних — природо-, енерго- і матеріало-зберігаючих технологій, включаючи видобуток і переробку сировини, створення екологічно прийнятної продукції, мінімізацію, переробку та знищення відходів.

Соціальна складова

- Соціальна складова стійкості розвитку орієнтована на людину і спрямована на збереження стабільності соціальних і культурних систем, в тому числі, на скорочення числа руйнівних конфліктів між людьми. людина повинна брати участь у процесах, які формують сферу його життєдіяльності, сприяти прийняттю і реалізації рішень, контролювати їх виконання.

Екологічна складова

- З екологічної точки зору, сталий розвиток має забезпечувати цілісність біологічних і фізичних природних систем. Особливе значення має життєздатність екосистем, від яких залежить глобальна стабільність всієї біосфери. Основна увага приділяється збереженню здібностей до самовідновлення і динамічної адаптації таких систем до змін, а не збереження їх у деякому «ідеальному» статичному стані. Деградація природних ресурсів, забруднення навколишнього середовища і втрата біологічного розма- здатність екологічних систем до самовід

Концепція сталого розвитку ґрунтується на п`яти головних принципах:

- Людство дійсно може надати розвитку сталого і довготривалого характеру, для того щоб він відповідав потребам людей, що живуть зараз, не втрачаючи при цьому можливості майбутнім поколінням задовольняти свої потреби.
- Обмеження, які існують в галузі експлуатації природних ресурсів, **відносні**. Вони пов'язані з сучасним рівнем техніки і соціальної організації, а також із здатністю біосфери до самовідновлення.

- Необхідно задовольнити елементарні потреби всіх людей і всім надати можливість реалізувати свої надії на більш благополучне життя. Без цього сталий і довготривалий розвиток просто неможливий. Одна з головних причин виникнення екологічних та інших катастроф — злидні, які стали у світі звичайним явищем.
- Необхідно налагодити стан життя тих, хто користується надмірними засобами (грошовими і матеріальними), з екологічними можливостями планети, зокрема відносно використання енергії.
- Розміри і темпи росту населення повинні бути погоджені з виробничим потенціалом глобальної екосистеми Землі, що змінюється.

Рейтинг	Країна	ВВП на душу населення (за паритетом купівельної спроможності, тис. дол. США)	Індекс сталого розвитку (І ср)
1	Фінляндія	29,650	0,786
2	Ісландія	33,560	0,778
3	Швеція	30,590	0,776
4	Норвегія	39,590	0,753
5	Швейцарія	33,580	0,735
6	Люксембург	54,690	0,735
7	Данія	32,490	0,729
8	Канада	34,150	0,719
9	Ірландія	36,790	0,716
10	Австралія	31,010	0,714
Середні значення для 10 лідерів			0,744
Середні значення для Великої вісімки			0,651

Постсоціалістичні країни за індексом сталого розвитку займають відповідно такі місця:
Естонія – 18 місце (I ср = 0,662), Латвія – 24 (I ср = 0,618), Чехія – 28 (I ср = 0,602),
Словаччина – 29 (I ср = 0,633), Угорщина – 30 (I ср = 0,601), Польща – 38 (I ср = 0,559),
Болгарія – 39 (I ср = 0,549), Молдова – 43 (I ср = 0,506), Україна – 45 (I ср = 0,485)

Передумови системних змін в Україні

▣ ПЕРЕХІД

1. У національній політиці, плануванні та звітності від головного показника «ВВП» до індексу сталого людського розвитку
2. Від «витратної екології» до економічно привабливого сталого розвитку
3. Від «прохань та жалоб» до перспективних комплексних інноваційних ідей
4. Від державних витрат до державно-приватного партнерства

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ